

červen 2013

Prezidentská volební kampaň zahájena

Sjednocené národní hnutí současného gruzínského prezidenta Saakašviliho zahájilo kampaň k nadcházejícím prezidentským volbám, které se uskuteční na konci října. Vedení strany oznámilo, že 1. července bude spuštěno online hlasování, které určí stranického kandidáta. Registrovaní voliči mohou vybírat ze čtyř kandidátů. Jsou jimi Davit Bakradze, diplomat a bývalý předseda parlamentu, Giorgi Baramidze, bývalý ministr pro euroatlantickou integraci, Zurab Džaparidze, poslanec gruzínského parlamentu za Sjednocené národní hnutí a jeho kolega a vystudovaný neurolog Šota Malašchia.

Gruzínský sen současného premiéra Bidziny Ivanišviliho již dříve vybral za svého kandidáta nepřítel známého ministra školství Giorgiho Margvelašviliho. Průzkumy veřejného mínění v tuto chvíli favorizují právě kandidáta Gruzínského snu. Současný prezident Saakašvili se voleb již nemůže zúčastnit, neboť podle ústavy může prezident vládnout nanejvýš dvě po sobě jdoucí volební období. Úmysl kandidovat ohlásilo také několik dalších osobností, mezi nimi například předseda Strany práce Šalva Natelašvili, bývalá ministryně zahraničních věcí Salome Zurabišvili a předsedkyně Demokratického hnutí – Sjednocené Gruzie Nino Burdžanadze. Ani jeden z nich však nemá reálné šance na úspěch.

(EN) <http://www.tabula.ge/en/story/72513-unm-names-candidates-for-presidential-primaries>

(EN) <http://dfwatch.net/saakashvilis-party-names-four-presidential-candidates-52934>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24999/>

Vano Merabišvili.

Zdroj: Wikimedia

Bývalý předseda vlády obviněn z korupce

Vano Merabišvili, jeden z nejvýznamnějších představitelů Sjednocené národního hnutí a bývalý předseda gruzínské vlády, byl 21. května zatčen a obviněn z několika trestných činů, mimo jiné z korupce a zpronevěry 5,2 milionů lari (přes 60 milionů Kč). Merabišvili působil ve funkci premiéra od 30. června 2012 do 25. října téhož roku, kdy byl nahrazen Bidzinou Ivanišvilim. Merabišvili byl následně obviněn i ze zneužití pravomoci veřejného činitele, neboť měl podle obžaloby mařit vyšetřování vraždy Sandra Girgvlianiho, osmadvacetiletého bankéře. Girgvliani byl zabit v roce 2006 po hádce s několika vysokými činiteli ministerstva vnitra, v jehož čele tehdy

Merabišvili stál. Merabišvili všechna obvinění odmítá a tvrdí, že jsou součástí vykonstruované kampaně jeho politických protivníků. Sjednocené národní hnutí o Merabišvilim uvažovalo jako o potenciálním kandidátovi do prezidentských voleb.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24704/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24593/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24561/>

Afghánský džihád proti Gruzii

Začátkem června se na Youtube objevilo video vyhrožující „džihádem“ proti gruzínským vojákům působícím v Afghánistánu. Gruzínští vojáci jsou v něm označováni za „nové

křížáky“, kteří „budou všichni zabiti“. Video hrozí i prezidentu Saakašvilimu, který je obviňován ze spoluúčasti na zabíjení afghánských civilistů. „Saakašvili, přicházíme.

Známe vaše adresy. Víme, kdo jsou vaši příbuzní. Potrestáme vás,“ říká anglicky výhrůžný hlas, zatímco jsou zobrazovány fotky zabitých gruzínských vojáků. Video se na Youtube objevilo jen několik hodin předtím, než došlo v afghánské provincii Hílmánd k sebevražednému útoku, při kterém zemřelo sedm gruzínských vojáků. Celkem jich během této války v Afghánistánu padlo již třicet, z toho deset v období od letošního května. Ačkoli video nese název „Taliban Jihad Against Georgian Troops in Afghanistan“, je jeho spojitost s afghánským Talibanem zpochybňována. Jedním z důvodů je i fakt, že video bylo nahráno z území Gruzie. Otázka pokračující účasti Gruzie na válce v Afghánistánu se s velkou pravděpodobností stane jedním z témat nadcházející volební kampaně. V Afghánistánu v současnosti slouží 1.500 gruzínských vojáků, což představuje v poměru k počtu obyvatel Gruzie největší počet ze všech zemí účastnících se [mise ISAF](#). V reakci na toto video již proběhla v Tbilisi demonstrace pod heslem „Vraťte naše vojáky domů“, které se zúčastnilo 7 tisíc lidí. Video bylo již z Youtube odstraněno, zato se objevila parodie na něj kritizující prezidenta Saakašviliho.

(EN) odstraněné video: <http://www.youtube.com/watch?v=Hdty6SFNSP8>

(EN) parodie: <http://www.youtube.com/watch?v=QCTx0QwCyg>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=26168>

(EN) <http://www.eurasianet.org/node/67088>

Zmařený teroristický útok v Tbilisi

Dvojice mužů pocházejících pravděpodobně ze severokavkazského Dagestánu se podle gruzínského ministerstva vnitra pokusila zorganizovat bombový útok v Tbilisi. 13. června to na tiskové konferenci prohlásila mluvčí ministerstva. Oba podezřelí, Michajl Kadijev a Rizvan Omarov, byli zadrženi. Při domovní prohlídce pak u nich policie našla velké množství výbušnin a rozbušek, několik střelných zbraní a falešné dokumenty. Spekuluje se o tom, že připravovaný útok souvisel s incidentem z konce srpna 2012 v Lopotské soutěsce na gruzínsko-dagestánských hranicích, při které bylo zabito 11 Čečenců a 3 gruzínští policisté.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24513/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24508/>

Plánované rodičovství a antikoncepce

Zajímavý výzkum na téma povědomí o antikoncepci mezi obyvatelstvem Gruzie byl zveřejněn ve formě vizualizace na stránkách Feradi.info. Výzkum zjišťoval i postoj lékařů k této problematice. To, že ne všechny způsoby antikoncepce jsou mezi Gruzínci a Gruzínkami zcela známé, příliš nepřekvapí. Velmi překvapivé je ale zjištění, že celých 21% mužů neví, jaký druh antikoncepce používá jejich partnerka. Udivující může být též zjištění, že zhruba 70% žen, jejichž poslední těhotenství skončilo potratem, těhotenství neplánovalo, ale zároveň nežívalo žádnou antikoncepci.

S tímto údajem koresponduje i fakt, že 15% gruzínských lékařů považuje umělé přerušování těhotenství za přijatelnou formu plánování rodičovství.

(EN) <http://feradi.info/en/visualizations/family-planning-challenge-for-georgians>

Bedukadzeho stíhání zastaveno

Trestní stíhání Vladimira Bedukadzeho, bývalého dozorce z věznice Gldani 8 nechvalně proslulé mučením vězňů, bylo z pokynu vrchního státního zástupce Kbilašviliho zastaveno. Důvodem má být vzájemná dohoda „O výlučné spolupráci“ mezi Bedukadzem a státním zástupcem. Bedukadze, který loni v září zveřejnil videonahrávky dokazující mučení a nelidské zacházení s vězni, byl za svou účast na těchto zločinech rovněž obviněn. Proti zastavení Bedukadzeho stíhání protestovala gruzínská pobočka Transparency International, podle které je jeho zbavení trestní odpovědnosti za takto závažný trestný čin nepřijatelné a hrubě porušuje práva a zájmy obětí.

(EN) <http://transparency.ge/en/post/general-announcement/charges-should-not-have-been-dropped-against-bedukadze>

Demonstrace za legalizaci marihuany

Několikasethlavé shromáždění před budovou bývalého parlamentu v Tbilisi požadovalo legalizaci, či alespoň dekriminlizaci užívání marihuany. Ministr práce, zdravotnictví a sociálních věcí David Sergejenko uvedl, že o možné legalizaci marihuany vede dialog s ministerstvem spravedlnosti.

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-drug-legalize-marijuana-tbilisi/25005677.html>

Zemědělská půda už jen Gruzínům a Gruzínkám

Gruzínský parlament schválil ve druhém i třetím čtení zákon, který zakazuje prodej zemědělské půdy cizincům. Reaguje tak na v poslední době zvýšený zájem zejména indických farmářů o úrodnou a levnou půdu. Na pozemky již v současné době vlastněné cizinci se zákon nijak nevztahuje. Pro vstup nového předpisu v platnost zbývá už jen podpis prezidenta.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=26227>

Gruzie obnovila vízovou povinnost pro občany Íránu

Od prvního července budou muset mít všichni Íránci a Íránky cestující do Gruzie v pasu vízum. Bezvízový styk vztahující se na cesty v trvání do 45 dní byl mezi těmito zeměmi zaveden v listopadu 2010 a měl za následek prudký vzrůst počtu cest Íránců do Gruzie (z 21.300 v roce 2010 na 89.600 v roce 2012). Pro občany Gruzie vstupující na území Íránu zatím nutnost mít vízum neplatí.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=26235>

Železnice Suchumi-Tbilisi

Bývalý předseda vlády Abcházie Sergej Šamba rozvířil debatu o možném opětovném zprovoznění železnice spojující Gruzii s Abcházíí, když ve svém příspěvku na konferenci v Moskvě dal najevo, že by Abcházie tomuto projektu nebránila. V sovětských dobách byla tato trasa klíčovou spojnici mezi severním a jižním Kavkazem, přerušena však byla válkou v Abcházii na počátku devadesátých let. V současnosti funguje železniční spojení pouze mezi Ruskem a Abcházíí. Původně tato železnice vedla dále přes Gruzii až do Arménie. Právě Arménie má na obnovení této železnice asi největší zájem, neboť by tak získala přímé spojení s Ruskem. Ani abchazští politici o přínosech železničního spojení vesměs nepochybují. Abcházii by to přineslo nejen nezanedbatelné výnosy z tranzitních poplatků, ale též nárůst politické legitimacy. Někteří gruzínští politici jsou k možnosti obnovení železnice zdrženlivější - k největším odpůrcům patří prezident Saakašvili, který uvažovanou železnici doslova nazval „odpalovací rampou Ruska“, jež mu má prý

usnadnit ovládnutí Kavkazu a získání vlivu nad Arménií a Ázerbájdžánem. Podle gruzínského ministra pro reintegraci Paaty Zakareišviliho by naopak spojení zvýšilo geopolitický význam Gruzie a učinilo z ní regionální dopravní tepnu. Pozitivní aspekty vidí i bývalý ministr zahraničních věcí Irakli Menagarišvili, podle kterého mohou společné ekonomické zájmy pomoci obyvatelstvu Gruzie a Abcházie vykročit kupředu.

(RU) <http://www.arnews.ru/news/1677860.html>

(EN) <http://iwpr.net/report-news/abkhazias-railway-offers-vital-trade-link>

(EN) <http://www.tabula.ge/en/story/72517-shamba-abkhazia-will-agree-to-open-railway-lines>

Další kolo jednání mezi Gruzii a Jižní Osetií

21. června se v gruzínské vesnici Ergneti v těsné blízkosti hranice s Jižní Osetií konala již 35. schůzka zástupců obou zneprátelených stran v rámci platformy IPRM (Incident Prevention and Response Mechanism). Na pořadu jednání bylo sedm bodů, mimo jiné např. osud vzájemně zadržovaných osob nebo zabezpečení přístupu ke zdrojům pitné vody. Obě strany vyjádřily obecnou víru v pozitivní dynamiku vzájemných vztahů v rámci této platformy, ve které hraje roli facilitátora OBSE a Monitorovací mise EU.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24626/>

(EN) <http://www.osce.org/cio/103035>

Squatteři v Cchinvali

Pět rodin z jihoosetského Cchinvali se rozhodlo vyřešit svou obtížnou bytovou situaci tak, že obsadilo deset bytů v jedné z dvoupatrových novostaveb v takzvané Židovské čtvrti. V Cchinvali a přilehlých vesnicích žije několik set uprchlíků z Gruzie, kteří stále bydlí v nouzových příbytcích, často bez elektřiny a plynu. Podle nich se jihoosetské úřady nesnaží jejich situaci dostatečně řešit, a proto se tito lidé čím dál častěji uchylují k obsazování prázdných budov. V Gruzii je situace obdobná - uprchlíci z Abcházie a Jižní Osetie v poslední době rovněž častěji volí tuto formu „squattingu“. Poté, co se gruzínské úřady pokusily v lednu letošního roku vystěhovat skupinu uprchlíků z budovy bývalé školy v Zugdigi, tito lidé zablokovali příjezdové cesty a došlo až na zásah policie.

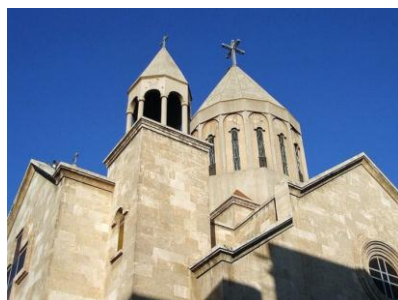
(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24617/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24351/>

V Cchinvali se objevily protivládní letáky

V ulicích jihoosetinského města Cchinvali se objevily letáky s hesly „Pryč s prezidentem!“ nebo „Pryč s progruzínskou vládou!“. Zároveň vyzývaly k účasti na demonstraci 18. června, kterou ale ani nikdo neohlásil, ani se neuskutečnila.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24587/>

Arménský kostel Panny Marie
v Aleppu.

Zdroj: Wikimedia Commons

V Arménii vyroste Nové Aleppo

Tisíce syrských Arménů, utíkajících před válkou, se vrací do země, kterou považují za svůj původní domov. Do Arménie tak od počátku konfliktu v Sýrii přicestovalo podle ministerstva diasporý okolo sedmi tisíc osob a očekává se, že jejich počet bude dále narůstat. Arménská vláda v tomto návratu vidí příležitost ke zvýšení neustále klesajícího počtu obyvatel, a proto je odhodlána investovat do zabezpečení důstojných životních podmínek příchozích poměrně vysoké částky. Plánuje dokonce vybudovat celé nové město, které ponese jméno

„Nové Aleppo“ a bude stát poblíž města Aštarak, 20 km severozápadně od Jerevanu. Tam budou moci syrští uprchlíci získat byt za polovinu ceny, druhou polovinu zaplatí stát. Podle údajů ministerstva diaspory projevil o tyto byty zájem již na 600 rodin. V Sýrii žilo před začátkem války přes 100 tisíc Arménů, většina z nich v Aleppu.

(EN) <http://www.eurasianet.org/node/67100>

(RU) <http://armenia.kavkaz-uzel.ru/articles/225404/>

Jerevan zavádí nový způsob platby za parkování

Starý systém, kdy parkovací místa v jerevanských ulicích hlídali zřízenci s reflexní páskou na ruce a vybírali poplatky víceméně nahodilé výše, které pak končily neznámo kde, končí. Od prvního července má platit zcela nový systém pevně stanovených poplatků, placených formou SMS. Hodina parkování v Jerevanu tak bude stát 100 dramů (5 Kč), poplatek za celý den bude 500 dramů. Systém počítá i s pokutou za nezaplacení poplatku 5.000 dramů. Magistrát plánuje investovat i do moderního dopravního značení.

(EN) http://www.armenianow.com/news/47437/yerevan_parking_laws_traffic

Alijev: Budeme zbrojit, dokud se konflikt o Náhorní Karabach nevyřeší

Ázerbájdžánský prezident Ilham Alijev prohlásil 26. června během vojenské přehlídky v Baku, že jeho země bude dále posilovat svou vojenskou sílu, dokud nebude vyřešen konflikt s Arménií o Náhorní Karabach. Při té příležitosti také zmínil, že ázerbájdžánský vojenský rozpočet se za posledních deset let zvětšil ze 163 milionů dolarů na 3,7 miliardy (!). V současnosti tak výdaje Ázerbájdžánu na válku téměř dvakrát převyšují celý arménský státní rozpočet.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-military-buildup-armenia-aliyev/25028461.html>

Nátlak na kritiky režimu v Ázerbájdžánu pokračuje, Alijev to popírá

Evropský parlament přijal rezoluci, která vyzývá k propuštění opozičního politika Ilgara Mamedova, který je zadržován od února letošního roku. Evropští zákonodárci otevřeně vyjádřili znepokojení nad používáním vykonstruovaných obvinění proti politikům, aktivistům a novinářům v Ázerbájdžánu. Zhruba o týden později navštívil Brusel prezident Ilham Alijev a prohlásil, že v zemi žádní političtí vězni nejsou.

Podle stanoviska mezinárodní lidskoprávní organizace Human Rights Watch bylo od března 2012 zatčeno nebo odsouzeno nejméně 22 politických aktivistů, novinářů, bloggerů, ochránců lidských práv a dalších osob za to, že kritizovali vládu.

V červnu byla například odsouzena investigativní novinářka Chadidža Ismailová k 220 hodinám veřejných prací poté, co odmítla zaplatit pokutu za účast na protivládní demonstraci. Ke dvouměsíčnímu vězení za údajné výtržnictví byl odsouzen Yadigar Sadygov, poradce lídra opoziční strany Musavat. Mehman Husejnov, člen Ázerbájdžánského institutu pro svobodu a bezpečnost reportérů, byl zadržen na letišti v Baku, kde mu policisté zabránili v odletu do Norska. Tam měl převzít prestižní novinářskou cenu. Jiný druh obtíží zažili členové opoziční Strany lidové fronty, kterým cestou do města Lenkaran zablokoval cestu kamion a na jejich auto zaútočilo asi 50 osob kameny, klacky a tyčemi.

(EN) <http://www.rferl.org/content/eu-slams-baku-detention-mammadov/25016380.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-rights-aliyev-political-prisoners/25024048.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-ismayilova-sentence/25013612.html>

(EN) <http://southosetia.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24930/>

(EN) <http://northosetia.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24549/>

(EN) <http://northosetia.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24434/>

Do vězení za názor na internetu

Ázerbájdžánský prezident Ilham Alijev podepsal zákon, na základě kterého bude možné stíhat ty, kdo na internetu zveřejní „pomlouvačné“ nebo „urážlivé“ názory. Dotyční mohou být odsouzeni až ke tříletému vězení. Tento zásadní útok na svobodu slova přichází v době nedlouho před říjnovými prezidentskými volbami.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-internet-defamation-law-criminal-aliyev/25008799.html>

Rádio Svoboda si stěžuje na rušení vysílání v Ázerbájdžánu

Podle tiskové zprávy Rádía Svoboda (u nás známého jako Svobodná Evropa) dochází v Ázerbájdžánu k zásahům do satelitního vysílání stanice, zejména zkreslování a rušení obrazu a zvuku. Podle představitelů stanice se zřejmě jedná o další způsob vytváření nátlaku na novináře.

(EN) <http://southosetia.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24811/>

Prodám plyn. Zn.: za Karabach

Prezident ázerbájdžánské státní ropné společnosti SOCAR Rognav Abdulajev nabídl překvapivě Arménii dodávky plynu. Nebylo by to ale zdaleka zadarmo, Arménie by musela podle jeho slov přehodnotit svůj přístup k otázce Náhorního Karabachu. Ačkoli je zřejmé, že Abdulajevův výrok byl spíše politickým projevem než reálnou obchodní nabídkou, není jisté pouhou náhodou, že přichází v době, kdy se v Arménii v souvislosti se zvýšením ceny plynu od ruského monopolního dodavatele Gazpromu začíná hovořit o možných alternativních zdrojích plynu. Gazprom v nedávné době skokově zdražil cenu za 1.000 m³ ze 180 na 270 dolarů.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24467/>

Červeně vyznačena je oblast, kde Lezginové tvoří většinu populace.

Zdroj: Wikimedia Commons

hranice mohlo přijít o vzácné pastviny pro svůj dobytek. Představitelé dagestánských Lezginů argumentují proti tomuto plánu tvrzením, že vzájemné rusko-ázerbájdžánské hranice přesně stanovilo již Stalinovo nařízení o užívání zemědělské půdy z roku 1952 a hranice by se proto neměly měnit.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/24601/>

(EN) <http://en.trend.az/news/politics/2163699.html>

Posun rusko-ázerbájdžánských hranic

Rusko a Ázerbájdžán vytvořily v červnu Společnou komisi pro demarkaci, která by měla uvést v život dohodu o stanovení vzájemných hranic z 3. září 2010, již podepsal tehdejší ruský prezident Dimitrij Medveděv se svým ázerbájdžánským protějškem. Tato dohoda mimo jiné počítá na dvou místech v odlehlých horských oblastech s posunem hranice ve prospěch Ázerbájdžánu. Tento plán však vyvolal znepokojení místních Lezginů, příslušníků zhruba milionového národa, obývajících obě strany Kavkazu. Několik tisíc horalů žijících na území v těsné blízkosti dotčené oblasti by totiž posunem

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na <http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? [Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!](#)

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ
tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: martin@nesehnuti.cz
<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:
Štěpán Lohr, Martin Hytša, Milan Štefanec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkávat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájímavé. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stěpanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.